

Handläggare
Carina Cronwall
Telefon: 08-508 03 393**Till**
Spånga-Tensta Stadsdelsnämnd

Svar på remiss om betänkandet Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Margareta Ericsson
tf. stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 20 februari 2014 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Utredningens slutbetänkande är nu ute på remiss. Förvaltningen anser att förslagen i utredningen är bra, tydliga och relevanta och kommer att kunna leda till en gynnsam utveckling när det gäller hur problemområdet prioriteras och samverkan stärks. Förvaltningen föreslår att Länsstyrelsen får i uppdrag att skapa en ”platsbank” eller liknande för förmedling av lediga platser på kvinnojourer och skyddade boenden

Bakgrund

Regeringen beslutade den 20 februari 2014 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Strategin ska utgöra en grund för uppföljning och utvärdering av regeringens insatser för att nå detta mål. I juni 2015 lämnade utredningen sitt slutbetänkande med förslag om en nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (SOU 2015:55). Socialdepartementet gick i samma månad ut med betänkandet på remiss där Stockholms stad är en av 102 remissinstanser.

Förvaltningens arbete med personer som är utsatta för våld i nära relationer

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings arbete med personer som är utsatta för våld i nära relationer styrs av stadens riktlinjer för handläggning "Våld i nära relationer" från 2014. Riktlinjerna ligger väl i linje med vad som är evidens och beprövad erfarenhet på området. Förvaltningen bemöter de utsatta på ett professionellt sätt, utredningarna och bedömningar görs utifrån FREDA som är Socialstyrelsens standardiserade bedömningsmetoder till stöd för socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor. Insatser beviljas utifrån vad som framkommer i utredningen. Förvaltningen har en samordnare för våld i nära relationer som arbetar med implementering av metoder, samverkan med andra myndigheter, stöd till handläggare med mera. Under hösten 2015 kommer arbete med dessa ärenden att läggas över på en specialiserad arbetsgrupp som kommer att organiseras inom avdelningen för Individ- och familjeomsorg, Enheten för ekonomiskt bistånd.

Ett problem i det dagliga arbetet är att det ofta är svårt att i ett akut läge hitta en ledig plats på skyddat boende eller kvinnojour för en våldsutsatt kvinna. Det behöver också skapas fler olika typer av boenden, även för våldsutsatta män.

Relationsvårdscentrum (RVC) i västerort är en råd- och stödverksamhet för personer över 18 år som har utsatts för personvåld eller hedersrelaterat våld och som gjort en polisanmälan som utreds vid Västerortspolisen i Solna. RVC, drevs i projektform från 2007 till 2010, men har därefter permanentats. Teamet, som är placerat vid Polisen i västerort och som har specialistkompetens inom våld, fungerar som en brygga mellan socialtjänst och polis för att ge stöd till våldsutsatta.

Sedan 2013 finns Origo som är ett länsövergripande resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, där länets kommuner, polismyndigheten i Stockholms län och Stockholms läns landsting samarbetar. Origo ger stöd åt ungdomar och unga vuxna som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck men fungerar också som en resurs gentemot yrkesverksamma inom området, som kan få konsultativt stöd och vägledning. Origo ordnar också regelbundet utbildningar som riktar sig till yrkesverksamma.

Fältassistenter och fritidsgårdarna i stadsdelen är en betydande resurs när det gäller att utveckla det förebyggande arbete mot våld i nära relationer.

Ärendet

Utredningens innehåll

Kommunernas ansvar

Utredningen innehåller en bred och omfattande genomgång av ämnesområdet vad det gäller begrepp, historik, det professionella arbetet, samhällets ansvar och åtaganden, internationella utblickar samt myndigheterna och andra aktörers ansvar. Även aspekten kvinnors utsatthet för våld i arbetslivet tas upp och utredaren refererar till Arbetsmiljöverkets rapport Kvinnors arbetsmiljö 2011–2014. Arbetsmiljöverket menar att det är viktigt att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet och att det behöver bedrivas med ett genusperspektiv.

Beträffande det kommunala ansvaret slår utredaren fast att Sveriges kommuner har ansvar för att ge stöd och hjälp till våldsutsatta vuxna, barn och barn som bevittnat våld. Kommunerna har även ansvaret för den sociala barn- och ungdomsvården m.m. Bestämmelser som reglerar kommunens ansvar finns i socialtjänstlagen.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § SoL), såsom omsorg, vård och service, upplysningar, råd, ekonomisk hjälp och annat bistånd (3 kap. 1 § SoL). Kommunernas särskilda ansvar för brottsoffer framgår av 5 kap. 11 § SoL. Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2014:4 om arbetet mot våld i nära relationer gäller både socialtjänsten och hälso- och sjukvården från den 1 oktober 2014.

Utredaren menar att det framkommit i flera rapporter under senare år att det finns stora brister och skillnader i kommunernas arbete inom området men att det pågår en positiv utveckling.

Nationell strategi

I utredningen framgår att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar våldsutsatta kvinnor och barn stort fysiskt och psykiskt lidande. Utredaren menar att det behövs ett tydligare ställningstagande från samhällets sida om att det handlar om brottsoffer och gärningsmän.

Det övergripande målet för den nationella strategin är det fjärde jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma rätt till kroppslig integritet.

Målet under strategiperioden 2016-2025 är att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska synliggöras, förebyggas och att åtgärder ska vidtas inom samhällets alla områden och verksamheter för att nå det jämställdhetspolitiska målet. Ett ramverk och struktur behöver därför skapas, som medför att både det våldsförebyggande och det stödjande arbetet samordnas, effektiviseras samt kvalitetssäkras.

Syftet med den nationella strategin är att bidra till förbättrad styrning och ökad samordning och samverkan samt medföra att myndigheternas arbete blir mer effektivt och kvalitativt.

Utredningen innehåller även förslag på att inrätta en övergripande styrorganisation, i form av ett sekretariat på Regeringskansliet och ett nationellt råd med representanter från utvalda nationella myndigheter och organisationer med ansvar inom området. Länsstyrelsernas ansvar och roll som regionala samordnare av arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska förtydligas, stärkas och bli mer långsiktigt, bl.a. genom:

- Ett förtydligt och stärkt uppdrag.
- Att särskilda länsamordnare tillsätts.
- Att verka för operativt samarbete och förbättrad koordinering i länet.
- Att stödja lokal och regional verksamhetsutveckling och i samverkan med andra myndigheter och organisationer bidra med regionalt kunskapsstöd.

Myndigheter som har ansvar och uppdrag inom den nationella strategin ska årligen lämna lägesrapporter till regeringen. I rapporterna ska bl.a. ingå analyser, behov och bedömningar av nuläget, brister, framtida behov och utvecklingsområden.

Den nationella strategin består av åtta långsiktiga mål. Nedan följer strategins åtta målområden.

Målområde 1: Nationell styrning, organisering, samordning och uppföljning

Målområde 2: Kunskap, kompetens och forskning

Målområde 3: Våldsförebyggande arbete

Målområde 4: Ett proaktivt, likvärdigt och samordnat Rättsväsende

Målområde 5: Skydd, stöd och behandling för flickor och unga kvinnor som utsätts för pojkar och mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Målområde 6: Skydd, stöd och behandling för kvinnor som utsätts för mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck

Målområde 7: Skydd, stöd och behandling för barn som utsätts för mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Målområde 8: Säkra insatser för pojkar och män som utövar våld mot flickor och kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid Strategiska staben i samråd med avdelningen för Individ och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att förslagen i utredningen är bra. Effektivt arbete mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck kräver god samverkan mellan ansvariga myndigheter och andra aktörer för att bli framgångsrikt. RVC och Origo är goda exempel på detta. Utredningens förslag på organisation och struktur är tydliga och kommer att säkerställa att samverkan utvecklas. Det är också viktigt att det avsätts ekonomiska medel på alla nivåer så att utvecklingsarbetet kan prioriteras och fortgå.

De åtta målområdena är relevanta och heltäckande. Förvaltningen föreslår att Länsstyrelsen får i uppdrag att skapa en ”platsbank” eller liknande för förmedling av lediga platser på kvinnojourer och skyddade boenden för att effektivisera socialsekreterarnas dagliga arbete.

Bilagor

Remiss från Kommunstyrelsen ”*Angående remissen om Remissen av betänkandet Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55)*”